

dosarul nr.3ra-1333/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (V.S. Midrigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Țurcan, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

21 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Guțu Mihail și Bzovîi Mariana,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Guțu Mihail și Bzovîi Mariana împotriva Biroului Vamal Leușeni, succesor în drepturi Biroul Vamal Centru, cu privire la anularea actului, restituirea sumelor și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis apelul declarat de Biroul Vamal Centru, s-a casat integral hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Guțu Mihail și Bzovîi Mariana,

c o n s t a t ă :

La 27 februarie 2017, Guțu Mihail și Bzovîi Mariana au depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Leușeni, succesor în drepturi Biroul Vamal Centru și concretizată ulterior, cu privire la anularea chitanței de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice seria AC nr. 158105 din 31 decembrie 2016, obligarea Biroului Vamal Leușeni de a restitui suma de 3841,45 de lei, încasată în baza actului contestat, repararea prejudiciului moral în sumă de 2158,55 de lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 de lei.

În motivarea acțiunii au indicat că, în data de 30 decembrie 2016 au procurat din România bunurile: Televizorul SAMSUNG JE40KU6402 în valoare de 2399,99 de roni și uscătorul de păr Babyliiss D342E în suma de 149,99 de roni, astfel în calitate de coproprietari fiecare au achitat echivalentul a 280 de euro conform facturii fiscale din 30 decembrie 2016. Reclamanții au menționat că sunt coproprietari ai bunurilor procurate și au achitat echivalentul a 50% din valoarea acestor bunuri.

La 31 decembrie 2016, la punctul de trecere a frontierei de stat moldo-română Leușeni - Albita, în calitate de coproprietari au declarat verbal bunurile și au solicitat introducerea acestora pe teritoriul Republicii Moldova cu aplicarea în cumul a

facilităților fiscale prevăzute de punctul 5 din Hotărârea Guvernului nr. 1185 din 30 septembrie 2003.

În urma controlului vamal realizat de inspectorul vamal, au fost informați că nu este permisă introducerea acestor bunuri pe teritoriul Republicii Moldova fără achitarea drepturilor de import, deoarece coproprietari ai bunurilor nu sunt membri ai aceleiași familii, drept rezultat fiindu-le refuzată solicitarea de acordare în cumul a facilităților fiscale.

Astfel, a fost percepută taxa vamala și accizele în conformitate cu regimul de import definitiv al bunurilor și în calitate de coproprietari au fost obligați să achite în baza chitanței de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice seria AC nr. 158105 din 31 decembrie 2016 suma de 3841,45 de lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare nr. 23695277 din 31 decembrie 2016.

La 03 ianuarie 2017, s-au adresat cu cerere prealabilă Serviciului Vamal Chișinău prin care au solicitat anularea chitanței de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice seria AC nr. 158105 din 31 decembrie 2016 și restituirea sumei de 3841,45 de lei, achitată cu titlu de obligații vamale. Însă, prin răspunsul primit în data de 31 ianuarie 2017, solicitările formulate au fost respinse.

În opinia reclamantilor, Serviciul Vamal a aplicat eronat prevederile legale în partea ce vizează refuzul aplicării facilităților fiscale în cumul, fapt ce a dus la încălcarea drepturilor prevăzute de lege și le-a cauzat prejudicii considerabile de ordin material și moral, or prin actul administrativ ilegal emis de Biroul Vamal Leușeni a fost încălcat principiul certitudinii juridice, potrivit căruia, aplicarea legii la o situație specifică trebuie să fie previzibilă. Totodată, acest fapt vine să submineze eficacitatea normelor juridice și încalcă realizarea drepturilor legale.

La fel au menționat că, insinuările precum ca acordarea în cumul a facilităților fiscale este posibilă numai în cazul în care este prezentată dovada legăturii de familie a coproprietarilor, reprezintă o afirmație de natura discriminatorie pe criteriu de poziție socială, și care în cazul de față s-a soldat cu disconfort, jignire și indignare, ceea ce constituie în sine dovada cauzării prejudiciului moral, care urmează a fi reparat.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. 4 alin. (4) lit. a) și b), 5 alin. (1) lit. a) și b) din Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, pct. 5 din Regulamentul cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice, art. 2, 7, 14, 16, 17, 19, 25 din Legea contenciosului administrativ, art. 344, 1398, 1404, 1416, 1422, 1423 din Codul civil și art. 96, 277, 278, 366, 385 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea s-a admis parțial. S-a anulat actul administrativ/chitanța de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice nr. ACI 58105. S-a obligat Biroul Vamal Centru de a restitui lui Guțu Mihail, suma de 3841,45 de lei încasată în baza actului administrativ. S-a încasat de la Biroul Vamal Centru în beneficiul reclamantilor Guțu Mihail și Bzovii Mariana prejudiciul moral în mărime de 2000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1000 de lei. În rest acțiunea s-a respins.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Biroul Vamal Centru, s-a casat integral hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a

respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Guțu Mihail și Bzovîi Mariana.

În susținerea soluției sale, instanța de apel s-a călăuzit de prevederile Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, art. 11 din Codul vamal și a reținut că organul vamal întemeiat și legal a calculat și a dispus spre încasare drepturile de import prevăzute de legislația în vigoare pentru marfa introdusă or, conform înscrisurilor anexate la materialele cauzei, marfa introdusă pe teritoriul Republicii Moldova de către Guțu Mihail, și anume televizor SAMSUNG UE40KU6402 și uscătorul de păr Babyliiss D3421E, depășește valoarea de 300 de euro.

Totodată, instanța de apel a conchis că doar Guțu Mihail a suportat cheltuielile pentru procurarea televizorului SAMSUNG UE40KU6402 și uscătorului de păr Babyliiss D3421E, intimatul fiind indicat expres în factura de plată seria FLNR nr.73x00083913 din 30 decembrie 2016, ca client. Respectiv, doar Guțu Mihail dispune de dreptul de proprietate asupra bunurilor declarate în vamă, iar dreptul de proprietate a lui Bzovîi Mariana asupra bunurilor menționate în speță, nu a fost confirmat nici în prima instanță și nici în instanța de apel.

Mai mult decât atât, Bzovîi Marina nu este subiect al raportului material litigios, dat fiind faptul că la momentul traversării frontierei, ea nu a întocmit vreo declarație vamală și nu a achitat vreun drept de import.

Curtea de Apel Chișinău a punctat că netemeinicia acțiunii se mai demonstrează și prin faptul că conform art.3 din Legea contenciosului administrativ, obiectul acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, însă în speța dată, organul vamal nu a emis nici un act cu caracter normativ imperativ, or, în raport cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23 decembrie 1997, chitanța de percepere a obligațiilor vamale de la persoanele fizice nr.AC158105 din 31 decembrie 2016, nu reprezintă act administrativ în sensul Legii contenciosului administrativ.

La 06 august 2018, Guțu Mihail și Bzovîi Mariana au declarat recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În susținerea recursului declarat, recurenții consideră că soluția instanței de apel este neîntemeiată, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

Astfel, instanța de apel la aplicarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 1569 din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice, urma să țină cont de dispozițiile normative incluse în Hotărârea Guvernului Nr. 1185 din 30 septembrie 2003 (pct. 4 și pct. 5) care au fost elaborate întru executarea Legii menționate. Prin urmare, necesitatea demonstrării legăturii de rudenie este obligatorie doar în cazurile în care se invocă că bunurile introduse sunt bunuri de uz personal, fapt prevăzut în punctul 4 al Hotărârii de Guvern.

În opinia recurenților, în speță urmează a fi aplicate prevederile punctului 5 din Regulamentul cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 1185 din 30 septembrie 2003, care enumera exhaustiv condițiile ce urmează a fi întrunite de către coproprietari atunci când aceștia solicită aplicarea în cumul a facilităților fiscale la introducerea pe teritoriul Republicii Moldova a bunurilor, condiții care au fost întrunite de către recurenți, or valoarea bunurilor la momentul introducerii pe teritoriul Republicii Moldova constituia suma de 563 de euro, nefiind depășită limita legală de 600 de euro permisă conform normelor legale.

Mai mult decât atât, bunurile au fost introduse pe teritoriul Republicii Moldova de către ambii recurenți și urmează să li se aplice regimul de coproprietate, deoarece bunurile au fost procurate în comun, fapt confirmat prin factura fiscală eliberată de SC „Flanco Retail” SA din 30 decembrie 2016.

Drept eronată, consideră recurenții și concluzia instanței de apel precum că actul contestat - chitanța TV-14 seria AC nr. 158105 din 31 decembrie 2016 nu reprezintă act administrativ în sensul legii contenciosului administrativ, or art. 2 din Legea contenciosului administrativ prevede că, actul administrativ este manifestarea juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii.

Prin referința depusă la 05 octombrie 2018, Biroul Vamal Centru a menționat că recursul declarat de Guțu Mihail și Bzovii Mariana, conține obiecțiile de fapt și de drept care deja au constituit obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare, temei din care a solicitat a fi considerat inadmisibil.

Instanța de recurs constată că, decizia din data de 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces în data de 27 iunie 2018 (f.d. 133). Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, consideră recursul depus la data de 06 august 2018, în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Argumentele recurenților precum că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele de drept material se resping, deoarece circumstanțele cauzei au fost determinate de prima instanță și de instanța de apel și apreciate corect de instanța de apel cu argumentări adecvate bazate pe normele de drept ce reglementează raportul juridic în litigiu.

Astfel, instanța de recurs notează că, recurenții nu au invocat nici un argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol Completul reține că, recursul declarat nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Completul de admisibilitate relevă că, prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce recurenții au avut posibilitatea de a fi auziți de prima instanță și de instanța de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că, recurenților le-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și a interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, Completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Guțu Mihail și Bzovîi Mariana, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Guțu Mihail și Bzovîi Mariana împotriva Biroului Vamal Leușeni, succesor în drepturi Biroul Vamal Centru, cu privire la anularea actului, restituirea sumelor și încasarea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan